

Potter Willem Stuurman, 1940

M309, kunstdecor Vier Elementen, ook op Stuurmans werk

Zenith, reclamefolder, 1932

M386 boven – M388 onder

Zenith, reclamefolder 1934

M426

M453

M483, decor Sepia – M529 onder

Keramisch Museum Goedewaagen

Plaatelbakkerij Zenith, Gouda
Experimenteel reliëf-aardewerk
van Willem Stuurman (1908-1995)
uit de periode 1931-1934

Expositie 7-2-2015 t/m 3-5-2015

In een drietal tentoonstellingen brengt de Zenith-werkgroep van het Keramisch Museum Goedewaagen tussentijds verslag uit over haar sinds 2008 lopende bronnenonderzoek naar de bedrijfsgeschiedenis van Plaatelbakkerij en Pijpenfabrieken van de Fa. P.J. van der Want Azn 'Zenith.

De 2^e expositie is gewijd aan de unieke reeks ontwerpen die de jonge vormgever Willem Stuurman voor de Zenith met een opmerkelijk commercieel succes ontwierp. Stuurman werd als 14-jarige (sic!) op 12 juni 1922 toegelaten tot de keramiekopleiding van de Amsterdamse kunstnijverheidsschool Quellinus, later I.v.K.N.O.. Hij volgde bij Bert Nienhuis de dagopleiding tot juni 1927. Daarna was hij tot januari 1929 hospitant bij Nienhuis. Tijdens zijn opleiding in Amsterdam liep hij stage bij de ESKAF in Huizen, bij Kennemerland in Velsen en bij Maarssen. In dagdienst voor de Zenith, werkend voor hfl. 25 per week, produceerde hij tussen 27 juni 1931 tot 21 december 1934 meer dan 300 verschillende ontwerpen. In een aan die ontwerpen gewijde catalogus staan lijntekeningen van model 386 tot en met 646, maar Stuurmans typische kunstgreep van een kam-achtige handgreep bovenop siert ook nog M700. Van deze ware explosie aan vergeleken met het eerdere plaatel totaal afwijkende modellen brengt het museum met opnieuw een groot bruikleen uit de collectie van Frans Kotten een presentatie die bedoeld is als smaakmaker voor de uit te brengen monografie.

Met aanvankelijk vernieuwende glazuurdecors van Jan van Ham (het Vier elementen-decor als antwoord op het Muvelee van de PZH en de expressieve lijntekening van Sepia) waren het vooral de spannende snaveltuiten naar voorbeeld van middeleeuws Perzisch koperwerk, de meerledige oren en dynamisch gekerfde, organische reliëflijnen die Stuurmans niet al te dure werk kenmerkten. Ook na zijn abrupte ontslag wegens verondersteld werken voor de PZH bracht de Zenith zijn werk met veel verschillende glazuren uit.